
ANNE ŞİİRLERİ

AĞLAYAN ANNE

Savaş bitti, dediler
savaştakiler geldi
koştum Sarayönü'ne
Dikilitaş'a sordum seni,
"görmedim", dedi.

Ağlayan çocuğun peşine düştüm
yanan evin yanından geçtim
ölmüş bir oğlak buldum
oğlum seni sordum.

Badem ağacına sordum seni
ağustos böceğine sordum
oğlum seni sordum.

Badem ağacına sordum seni
ağustos böceğine sordum
"görmedim", dedi.

Yollara baktım, ağladım
ağladım ağladım ağladım.

Seni sordum savaştan
sordum akan kandan
topraktan
kanncadan.

Sevdiğin türküleri söyledim
resimlerini gösterdim
onyedisindeydi dedim
görmedim görmedim görmedim...

Savaşa baktım, ağladım
ağladım ağladım ağladım.

MEHMET YAŞIN
(1958 -   )

ALFABE İÇİN BİR AĞIT

Saksağan renklerini
köpeğimin aklına dizdi. ben dalgındım
güneş kağnısıyla kasabaya indi
güz annemle birlikte gitti
al fa be de kaldım.

saksağan renklerini ayvalar, narlar üstüne çizdi
sular da soğudu
anne'min torunları hırka giydiler
sokaklar ve aşklar soldu.

sobalar, mangallar, maltızlar yandı
sağ kalan acemi babam
(eskiden bilardo oynardı ve çok yakışıklı)
ve pipoya başladı
yüzme bilmez, denizyollarından emekli
anne'min saatini durdurdu ve duvara astı
komşular geldi ve ağladık.

saksağan renklerini tuttu dondurdu
uçurtmalarla gözlerimin arasında
anne bana çiçek al
al sana çiçek ve çelenk. bol bol oyna.
anne seni sine sine
sine sine oyununu hatırla
sürüp götürecekler şimdi
al fa be de yim hep

kardeşlerim; kara, sarı, kırmızı
ıslak topraklara kadar yürüdük
ve gömdük kendi öz annemizi
çocuklar dersimiz bitti

alfabede miyiz artık ağabey?
başka nerede olabiliriz çocuklar?

al fa be de ki başörtülü kadın
annemiz rahmetli melahat hanım.

saksağan renklerini bize bağışlar
uçar birkaç ölüm boyu uzaklaşır gider.

ERGİN GÜNÇE
(1938 - 1983)

ANA

Sen ki anasın
toprağa benzer yüreğin
bereketli doğurgan
yemyeşil bir toprağa
ana
al yanaklı bal dudaklı
bir gelin veremedim diye kızma bana
sencileyin ak umutlarına
ben hiç kara çizmedim
hiç kara çizmedim
ben çiçek taşıdım güneşe
ben çiçek taşıdım diye güneşe
kuşkusuz
çiçekten bir halka
takmayacaklar boynuma
biliyor

ve ağlamanı istemiyorum
ana
sen koskoca bir çınar
ben çınardan düşen yaprak
bak
dalında güneş
kökünde toprak var
kökünde
binlerce oğul
binlerce umut
duraksız doğup yeşerecek
ne mutlu sana
ANA.

NEVZAT ÇELİK
(1960 -   )

ANA

Sahipsiz insanın yaridir ana,
El öpüp yüz sürsek, layıktır ona,
Yaradan vermiş yücelik kula,
Kulluk yaratana, sevgiler sana.

Dünyaya getirdin bilmeden belki,
Verdin can emek, aldığın ne ki,
Fedakarlık diğer adın, duanı et ki,
İbadet yaratana, sevgiler sana..

Anam, demek bütün dillerde en güzel söz,
Gönlüm seninle kalacak, görmese de göz,
Mahşer gününe kadar kavuşmasak da biz,
İman yaratana, sevgiler sana..

Yavrum deyip bin şefkatle sarılır,
Hasretini belli etmez, yüreğinden kavrulur,
Meltem gibi eser, doğru yola savurur,
Dönüş yaratana, ayrılık sana...

SIRRI ÇINAR
(1964 -)

ANA - BACI - AVRAT

Kimi avrat — kimi kaşık düşmanı
Kimi bacım der — anam der

Kadınlar taşır yükünü Anadolu'nun
Anadolu'nun kahrını kadınlar çeker

Düşegelmiş yüzyıllardır kısmetlerine
Hasret ve kan — korku ve ter

Şaşırsın kolaylığına — ucuzluğuna saadetin
Bir beşibiryerde — birkaç basma — biraz şeker

Şahittir toprağın ondan — onun topraktan çektiğine
Sabandaki demir — kağnıdaki teker

Ya çapada — ya odunda — ya harmanda
Ya üç — beş keçinin ardında seker

Onunla doğurgan Türkiye — onunla zengin ama
Konuşmada hak yok — sofralarda yer

Karanlık — uzak ve susuz Anadolu'da
Kadın hiç — kadın her şey — kadın hanım — kadın er.

NÜZHET ERMAN
(1926 - 1996)

ANA, ÇOCUK VE FAŞİZM

Her yerden dağlar görünsün
Sen o mahmur yüzünle
gülümse bir çocuk yüzüne

Ne diriltir ne öldürür
bunu sen bilirsin

Sen gel sen bak
sen arıt yaşadığımızı
gözlerinle duruşunla

Sisin hiç kalkmadığı bahçelerde
sabahki göğün
soğuk
belirsiz
uzak göğün altında
sen olmalısın sen
ölü ve yaşayan
bütün çocuklara ana

Çocuklar
Neler çıkar karşılarına
saldırı
yaralama
ölüm
kargaşa

Çocuklar
Gözleri faltaşı
Parmakları ağızlarında.

SÜREYYA BERFE
(1943 -   )

ANA DİLİ

Benim annem sözcüklerini unuttu.
Dilsizleşiverdi bütün dünya.
Bir şey söyleme derdinde annem.

El yordamıyla arıyor etrafı,
sözcükler el altındaydılar ya.
Şimdi yoklar, evet yoklar!

Zorlanmaktan boğulacak sanki,
bir şey söylemeli kesin
söylemezse, ölecek gibi.
Tanrım, benim annem karanlıkta
sözcüklerini yitirdi.
Onları ben de bilmiyorum, anne.
Dayanıver omzuma şöyle.
O denli çok dolmuş ki içimiz,
her şeyi hep birlikte susalım.

***

Her sevginin bitişiyle
başlar hüzün ve acılar.
Akşam günün gidişiyle
kara bir ıssızlık başlar.
Gitmek istiyorsa biri,
ona engel olamazsın.
Ama öldü diye sevgi,
sen de tutup ölemezsin.
Tüm hayaller aldanıştır
ki seven yok,
sevsen de sen,
ki her anı acı taşır,
ki mutluymuşsun, bilmeden.

BLAGA DİMİTROVA
(1922 - 2003)

ANA ÖĞÜDÜ

Çiçekleri ezme yavrum
Çiçek bir yüreğe benzer
Çiçek ezen insan ezer.

Sakın sen kuş vurma yavrum
En engin bir kardeşlikte
Uçar kuşlar gökyüzünde.

Tüfekle oynama yavrum
Şakacığı bile çirkin
Bir canlıyı öldürmenin.

Gel bir çiçek ol sen yavrum
Kendi ülkenin renginde
Şu yeryüzü demetinde.

TAHSİN SARAÇ
(1930 - 1989)

ANA YÜREĞİ

Bir sen dokunabilirsin ancak
öyle hafif, öyle eşsiz, öyle sıcak
ellerinle ağrısına bebeğin;
yalnız senin bakışındır
bebeği büyüleyen
ve değince yüreği yüreğine
ağrısı yalnız sende böyle bin kat fazlalaşır..

Bir senin kollarındır
en ateşli günlerin en dikensiz beşiği;
yalnız senin kucağında bebeğin ağrıları kaçışır
ve alnın alnına onun
bir ufuk derinliği, bir deniz parıltısı taşır..

Yağmurun var, damla damla ışıldatır gülleri
dallara tomurcuklar bırakıp göğe doğru uzatır;

kuşların var, gürleyince fırtına
yuvasına kanat gerip koruyan;
güneşin var, ısıtır tutuşturur tohumu,
sürgünlerde, peteklerde, çiçeklerde
arılar uçuşturur;
yüreğin var, tavşanların, civcivlerin, sincapların
binbir sıçrayışla dokuduğu yüreğin...
Sığınıp kollarında ısınır
gülümseyip ışıldar
ağrıları usul usul diner bebeğin...
Yıldızısın sen onun:
dağıtırsın geceleri içine dolan sisi;
boşluğusun: özlemeyi senin yokluğunda öğrenir;
çimenisin: en uysal uykulara kucağında uzanır;
tanımısın sen onun: takılır gözleri gözlerine

çözülür nefesinden ilk sözcilğün gizemi,
dudağına zümrüt bir parıltı ilişir;
bebek, başlar anlatmaya kendini..

Ah, öyle içten, öyle temiz,
öyle karşılıksız
bir senin yüreğin kaldı
bu zifir karanlıkta

O yürek ki içimizden öksüzlüğü geçirir;
o yürek ki ölesiye sevmenin
halkın ve hayatın öğretmenidir...

NİHAT BEHRAM
(1946 -   )

ANA ZÜBEYDE

Sen doğurdun Atatürk'ü
Ana Zübeyde Zübeyde.
Rahmet okur dünya Türk'ü
Sana, Zübeyde Zübeyde.

Oğlun Türklüğün güneşi,
Göklere ulaştı başı.
Ali Rıza Bey'in eşi,
Suna, Zübeyde Zübeyde.

Mustafa koydun adını,
Mevlâm verdi muradını.
Emzirdin helâl sütünü
Ona, Zübeyde Zübeyde

Oldun oğluna umutlu,
Hem yücesin hem de kutlu.
Ulaştı milletin mutlu

Güne, Zübeyde Zübeyde

Ölümü düşürdü gama,
Rahmet sana ve Atama.
Eriştin büyük makama,
Üne, Zübeyde, Zübeyde.

Şeref söyler her çağına,
Şanlı Türk'ün bayrağına.
Anadolu toprağına
Kına, Zübeyde Zübeyde.

AŞIK ŞEREF TAŞLIOVA
(1938 - 2014)

ANACIK

Anacık pencerede
Küçük oğlunu bekler
Karayel eser gece

Çarşının ortasında
San saçlar taşlarda
Sessiz kıpırdar

Anacıksa kapıda
Kollarını kavuşturur
Sokağa bakar

Ölü yatar yol üstünde
Ne gelen var ne giden
Ay bile kaçar

Sokakların içinden
Kondulardan beriye
Bir ışık akar

Bahçedeki akasyadan
Bir yaprak karışır yele
Beyaz ve daha körpe

HÜSEYİN HAYDAR
(1956 -   )

"ANALAR"

Kıyısına gelip de
bakıyorlar bir uçuruma başları dönmeden;
soğumamış oysa açılan toprak,
tabutun daha yeni örtülmüş kapağı,
yeni değmiş körpe vücutlara kurşun,
dökülen kan dinmemiş daha,
duydukları acı, büründükleri yas,
yaktıkları ağıt daha yeni.
Ve nerdeyse doğacak olan güneşe benzer
bir dirim ışığı yüzlerinde;
yeniden doğurmaya hazır cömertçe
yeni oğullar için mayalanmış yürekleri.

KEMAL ÖZER
(1935 - 2009)

ANALAR

Ne güzel hayatı analarla yaşamak
Yürekleri temiz, alınları ak
Duyguları bile haramdan uzak
Sıcak analar bilirim.

Yurdumuzun, yuvamızın orta direği
Dünyadaki varlıkların en mübareği
Elimize diken batsa yüreği;
Yanacak analar bilirim.

Bendedir öksüzlerin çektiği çile
Gözyaşımı oya yaptım mendile.
Ağlasam sesimi yattığı yerden bile
Duyacak analar bilirim...

YAVUZ BÜLENT BAKİLER
(1936 -)

ANALARIN DÜĞÜNÜ

(Vietnam Halkı'na)

Uzattı sol elini genç kadın
Teni esmer,
Yüreği ak,
Mert kadın...
Kavradı et parçasını eliyle usulcana,
öptü...
Çekik gözleri daha bir çekildi gözlerinin içine,
Ufaldı, ufaldı, kayboldu...
Kessen bir damla kanı akmaz,
Öylesine doluydu...

Sonra bir daha,
Bir daha şefkatle baktı.
Yumrukları sıkılı,
Yüreği alev alev,
Gözleri çakmak çakmaktı...

Bu, ne oynanan bir piyes,
Ne çekilen bir film.
Bu, barış
bu eşitlik,
Özgürlük...
İnsan hakları
İrfan...
İlim...di.
Teni esmer
Mert kadının o ak yüreği,
Param parça
Bölük pörçük
Dilim dilim...di.
Seneler senesi bitmeyen çileydi bu,
Özgürlük adına çekilen kahır.
Kucağında yavrusunun kopan başı,
Teni esmer,
Yüreği ak
Gözleri çakmak çakmak

Genç kadının olduğu yer,
Yıkık dökük bir ahır...

Ve günlerden ak dostlarım...
Bir "On Mayıs" günüydü.
O gün bütün dünyada
Anaların düğünüydü...

Ağladı... kimseye göstermeden,
Ağladı, usul usul,
Ağladı için, için...
Ve kafasında kapkaranlık bir soru,
"Niçin, Allahım...niçin?"

Yüreği alev alev
Gözleri çakmak çakmak,
Teni esmer, yüreği ak,
Mert kadın
Sarılmıştı yavrusunun kopan başına,
Ağlıyordu...
Ve dünya bütün ihtişamıyla
Analar Günü'nü kutluyordu...

ORHAN ÇEKİÇ
(1943 -)

ANAM

İşte geldim, kalk anam
Ne haldeyim, bak anam
Bana pek zor geliyor
Sensiz yaşamak anam!

Yaz günü akşamları,
Sulardın şu çamları,
Hayalin sinmiş diye,
Öptüm tozlu camları.

Senden koku getirir
Şurdan esen yel anam,
Sanki uyur gibisin
Ölüsü güzel anam.

Anam başımda tacım,
Yanında babam, bacım,
Sensiz yaşamak ne zor,

Mezarına muhtacım.

Diyemem, ah diyemem,
Sana öldün diyemem,
Kıyamet uzak derler,
Mahşeri bekliyemem.

Evlat ana kanıdır,
Ana canlar canıdır,
Benim en güzel yerim,
Mezarının yanıdır.

Tufanlar gibi taşsam,
Yıldızlara ulaşsam,
Meleklerle uçarken
Ruhunla kucaklaşsam.

Gözlerim kan kan oldu,
Kederim ağır anam,
Ne kadar yalnız kaldım,
Yanına çağır anam.

Hasan Turan ne desin,
Kulaklarımda sesin,
Ne mübarek ismin var
Anamsın, annelersin...

HASAN TURAN

ANAMA

Dokuz ay koynunda gezdirdi beni
Ne cefalar çekti ne etti anam
Acı tatlı zahmetime katlandı
Uçurdu yuvadan yürüttü anam.

Anaların hakkı kolay ödenmez,
Analara ne yakışmaz ne denmez
Kan uykudan gece kalkar gücenmez
Emzirdi salladı uyuttu anam.

Doğurmuştu beni Sivas ilinde
Sivralan Köyünde tarla yolunda
Azığı sırtında orak belinde,
Taşlı tarlalarda avuttu anam.

Ben yürürdüm anam bakar gülerdi
Huysuzluk edersem, kalkar döverdi
Hemen kucaklardı, okşar, severdi

Çirkin huylarımı soyuttu anam.

Çocuğudum anam bana ders verdi
Okumamı çalışmamı öngördü
Milletine bağlı ol da dur derdi
Vatan sevgisini giyitti anam.

Tükenmez borcum var anama benim
Onun varlığından oldu bedenim
Kimi köylü kızı kimisi hanım
Tâ ezel tarihte kayıtlı anam.

Veysel der kopar mı analar bağı
Analar doğurmuş ağayı, beyi..
İşte budur sözlerimin gerçeği
Okuttu, öğretti, büyüttü anam.

AŞIK VEYSEL ŞATIROĞLU
(1894 - 1973)

ANAMA AĞIT

Anacığım, ah anacığım
Artık çok uzaktasın
Seslenir alamam sesini
Göklerin ucundasın
Uyurum, yatağımın başında
Uyanır dilimin ucundasın
Anacığım, ah anacığım,
Gözlerimin yaşındasın.

Yoktu senin sevginden büyüğü
Yoktu elinden daha sıcağı
Gözlerin aşkla bakışırdı
Sendin gönlümün yeri göğü
Anam insanın meleğiydi
Anam Tanrının sevdiği
Anacığım, ah anacığım,
Sendin büyükler büyüğü.

Gurbete çıksam peşimden gelirdin
Sılaya dönsem sevinçten ölürdün
Gülüşün gerçekti, gözyaşın gerçek
Kimseler ağlamaz sen ağlardın
Yoktu dilinden tatlısı
Yoktu sesinden güzeli
Bilmemiş anadan gayrısı
Senin konuştuğun o mutlu dili
Anacığım, ah anacığım,
İyiler iyisi, güzeller güzeli.

Göçüp gitmişsin garipçe garipçe
Bir öpemeden güzel yüzünü
Dinmezdi gözyaşın dinmiş bir gece
Tutmuşsun içinde nefesini
Buymuş bilmedim alınyazını
Gurbette yitirdim izini
Kanadın kırılıp toprağa değince
Ta can evimde duydum acını.
Anacığım, ah anacığım,
Bir öpemedim güzel yüzünü.

Şimdi ne yoğum ne varım
Ana, ana diye ağlarım
Yitirdim seni, duyamam sesini
Canımda adını söylerim
Isıtır soluğun soluğumu
Elini elimde bilirim
Ah anacığım, ah biriciğim,
Kimseye yanmam sana yanarım.

SELÂHATTİN BATU
1905 - 1973)

ANAMA MEKTUP

«Canım Anacığım, işte sis iniyor,
setlere çarpa çarpa akıyor Naviglio,
ağaçlar şişiyor sulardan, kardan yanıyor;
üzgün değilim Kuzey'de: kendimle
uzlaşmış değilim, beni bağışlamasını
beklemiyorum kimsenin, pek çokları
gözyaşı borçlu bana,
insan nasıl borçlanırsa insana.
Biliyorum iyi olmadığını, anaları gibi
bütün ozanların yoksul, uzaklardaki oğullarına
duydukları sevgice doğru yaşadığını.
Bugün benim sana yazan.»
Çok şükür, diyeceksin, iki satır olsun yazmış
sırtında kısacık ceketi, cebinde birkaç şiir,
gece yarısı kaçıp giden o bizim deli oğlan.
Zavallıcık, öyle temiz ki yüreği,
belki de bir yerlerde öldürüverecekler birgün.

«Unutmadım elbette, nasıl çıktığımı yola,
saksağan, okaliptüs, tuzla dolu ırmağın,
Imera'nın ağzında, portakal, badem yüklü
o yavaş tirenlerin külrengi istasyonundan.
Sağlığını diliyorum şimdi yürekten,
kendi yumuşak alaycılığını
iliştirdiğin için dudaklarıma.
Acıdan, ağlamaktan o gülüş korudu beni.
Ne çıkar şimdi senin için, senin gibi bilmeden
bekliyen herkes için
dökecek birkaç damla yaşım varsa gözümde.

Ah iyi yürekli ölüm, ne olur dokunma sakın
mutfağın duvarında işleyen saatimize,
bütün çocukluğum geçti yüzünün minesinde,
boyalı çiçeklerinde: dokunma yaşlıların
ellerine, yüreklerine. Belki karşılık verir biri.
Ey utancın ölümü, acımanın ölümü.
Hoşçakal, canım, hoşçakal, benim canım
anacığım.»

SALVATORE QUASIMODO
(1901 - 1968)

ANAMLA AYRILIK

Yaşamla ölüm arasında bir yerde güzel anam,
Doyumsuz bir acı duymak istiyorum yüreğimde,
Her halin bir hayalimde güzel anam,
Elinden tutup gelmek istiyorum, ölüme birlikte...

Sana istediğin hiçbir şeyi veremedim,
Dizine yatıp, kokunu genzime sindiremedim,
Ellerini doya doya öpüp, yüz süremedim,
Yaralarım onulmaz olur, gelmezsem seninle birlikte...

Hiç mi güzel günleri hak etmedin,
Güvenerek bir kez oğlum diyemedin,
Bir tas su, bir ekmekle sefanı sürdün,
Sana ne vaatlerim var hele bir dinle anam...

Bir kılına kıyamam, can veririm yoluna,
Çaresizim, yalnız koydum tabip eline,
Göz yaşım karışıyor, gözyaşının seline,
Affet beni, benimle kal anam...

Küstürdüm mü seni, niye böyle yaptın,
Bir kaşık aşıma ağular kattın,
Bilmem kaç zamandır, habersiz yattın,
Giderken n'olur haber ver anam...

İşte, şimdiden yalnız kaldım,
Elim yetmiyor, çaresizim anam,
Seninle açacak tomurcuktum, soldum,
Gel vazgeç, bırakma beni anam...

Şimdi ağlıyorum, ha gittin, ha gideceksin,
Beni sahipsiz, garip, yalnız edeceksin,
Biliyorum, bensiz gitmeyeceksin,
N'olur beni de al yanına anam...

Ey güzel Allah'ım, onu bağışla bana,
Her adımda sığınıvermişim sana,
Tek direğim, tek desteğim, o sözde gizli, ana
Onsuz yaşatma beni, beni de al yanına...

SIRRI ÇINAR
(1964 -)

ANNE

Bırak kalsın masada ekmek
Testide su
Ayna puslu, pencere camı kirli
Bırak kalsın saçların dağınık,
Gözlerin uykulu.
Saksıdaki çiçek susuz, kedi
Yalını bekler bir köşede
Bırak kalsın meyve ağaçta,
Kırlangıç havada
Dama düşen ince yaz yağmuru..
Yoruldun artık, bütün gün
Didinip durdun
Toprak bile, gök bile, deniz bile
Bir yerde yorulur
Bırak kalsın süpürge duvarda,
Sabun kovada
Anne, gel yanıma otur.

AHMET ERHAN
(1958 - 2013)

ANNE

Var mı onun gibisi, var mı söyle!
Uyursun, başucunda o bekler.
Üşürsün, üstünü örter vefalım.
Hastalansan o hastalanır sanki
Seninle ağlar, seninle güler..

Var mı onun gibisi, var mı söyle!
Senden ne mal ister, ne mülk
Arada bir hatırlasan yeter
Dünyaları verirsin ona , ANNEN'e
Unutmaz da bir çiçekle gidersen..

Var mı onun gibisi, var mı söyle!
Taşır seni dokuz ay, karnı burnunda
Geceleri bölünür, uykusuz kalır
Yıllar yılları kovalar zamansız
Saçlarına aklar düşer vefalımın
Var mı onun gibisi, var mı söyle!...

ALİ HAKAN DÜZ

ANNE

İlk kundağın
Ben oldum, yavrum;
İlk oyuncağın
Ben oldum!

Acı nedir
Tatlı nedir, bilmezdin
Dilin damağın
Ben oldum!

Elinin ermediği,
Dilinin dönmediği
Çağlarda, yavrum
Kolun, kanadın
Ben oldum,
Dilin dudağın
Ben oldum!

Belki kıskanırlar diye
Gördüklerini,
Sakladım, gözlerden
Gülücüklerini..
Tülün duvağın
Ben oldum!

Artık isterlerse, adımı
Söylemesinler bana
'Onun Annesi' diyorlar..
Bu yeter sevgilim, bu yeter bana!

Bir dediğini iki
Etmiyeyim diye öyle çırpındım ki
Ve seni öyle sevdim, sana
O kadar ısındım ki:

Usanmadım, yorulmadım, çekinmedim...

Gün oldu kırdın,
İncinmedim;
İlk oyuncağın
Ben oldum, yavrum
Son oyuncağın
Ben oldum..

Layık değildim,
Layık görmediler;
Annen oldum, yavrum,
Annen oldum!

ARİF NİHAT ASYA
(1904 – 1975)

ANNE

Bütün bir hafta, aralıksız
Annemin görüntüsü geçti gözlerimden
Kolunda ağır çamaşır sepeti
Çatı katına tırmanırken.

Ve ben yaramaz, delişmen çocuk
Bağırır, tepinirdim yerimde
Bıraksın da koca sepeti
Çatıya beni taşısın diye.

O, söylenmeden, bana bakmadan
Çıkar, sererdi çamaşırları
Göz kamaştıran aklıkta çamaşırlar
Sallanır, döner, hışırdarlardı.

Ağlamak için çok geç şimdi;
Annemi uçuşan kır saçlarıyla
Görüyorum gökyüzü sonsuzluğunda
Göğün suyuna katarken çividini...

ATTİLA JOZSEF
(1905 - 1937)

ANNE

Dün yorgun sana geldim anne,
sen evde yoktun
ama ışıklar içindeydi evin.
Belli ki birini bekliyordun.

Sanki fesleğenin dibine bırakılmıştı anahtar,
sanki kısacık geçivermiştin komşuya,
sanki her şey hazırdı geliyordun,
kapına ilişmişti o eski kokun,
Diorissima..

Silinmiş gibiydi tek tek yaprakları
balkon çiçeklerinin,
bütün mutlu günleri duvarlardaydı
sevdiklerinin.

Belirsiz bir korkuyla ezilmiş gibi,
kadife koltuğunda oturuyordum.
Issızlığında bu akşam loşluğunun,
senden yaşlandığımı gizliyordum.

Henüz sen gelmemişken geçtim banyoya,
yaklaşıp baktım sönen aynaya.
Orada gördüm bütün geçmişimizi,
hatmi çiçekleriyle kaplı bahçemizi,
o zamanlar başka türlü kokan güllerimizi.

Tayin olduğumuz yeni kent yollarında,
memur eşyalarıyla dolu kamyonumuzda
neşeyle rüzgarı elleyişimizi.
Babamla kıskandığım bir güzellikte
ve herkesten ayrılan beraberlikle
dans edişinizi...

Ah anne, bir an sanki geçen zaman
ve o zamandan bana yalnızca kalan
senin şefkatli elin
alnıma dokunan.

Bir zamanlar delikanlı öfkelerimle
güzelliğini herkesten sakındığımdın sen.
Neler anlatmak isterdim sana
bir gelebilsen...

Dün yorgun sana geldim anne,
sen evde yoktun
ama ışıklar içindeydi evin.
Belli ki beni bekliyordun..
İşte geldim, sarıldım güzel hayaline.
Anne ben
hep yanında oldum...

BALKAN NACİ İSLİMYELİ
(1947 -)

ANNE

Bir yar için seni terkedip gittim,
Vicdanıma bir sor, ne acı çektim,
Kendimi ben sana emanet ettim,
Eller kadir kıymet bilmiyor anne,
Senin kadar kimse sevmiyor anne..

Rastlarsan gözleri yaşlı yavruna,
Suçunu bağışla, sarıl boynuna,
Bizbize yaşarken geldik oyuna,
Eller kadir kıymet bilmiyor anne,
Senin kadar kimse sevmiyor anne..

Ne sevgiler geldi geçti kalbimden,
Kimse anlamadı garip halimden,
Senin hasretini duydum derinden,
Eller kadir kıymet bilmiyor anne,
Senin kadar kimse sevmiyor anne...

HALİT ÇELİKOĞLU

ANNE

Sahi senden mi doğdum anne
yollar nehirler kuşluk vakitleri dururken
bir insandan mı doğar bir çocuk

anne senin yüreğin taş olsa dayanır mı
kuş olsa çiçek olsa gündüz olsa
kırılmaz mı acıdan bir sap menekşenin boynu

bu kez dağlar doğursun beni anne
sen de ılık yağmur ol
durmadan yağ kanayan yerlerime.

HAYDAR ERGÜLEN
(1956 -   )

ANNE

Hakkın ödeşilmez, eşin bulunmaz
Beni ak sütünle besledin anne.
Şefkatin bir şeyle satın alınmaz
Kulağıma ninni söyledin anne.

Ne kadar tatlıydı gel yavrum derken
Seyrederdi mışıl mışıl uyurken
Elinde avcunda hiç bir şey yokken
Giydirdin, kuşattın, süsledin anne.

Bu gece rüyamda yaktın özümü,
Şahballı'yım tutamadım sözümü,
Okşadın saçımı, öptün yüzümü,
Başımı göğsüne yasladın anne...

HİLMİ ŞAHBALLI

ANNE

Islak solukların vuslat muştusu,
Eser burcu burcu öp beni anne.
İffet deryasından nergis,
Şükür sağnak sağnak öp beni.

- Vuslat şuh ahengiyle,
- Ölümsüz güftenin ana rengiyle,

Sen bebek bakışlım sen solmayan gül,
Sende cennet anne buyurdu Resul,
Düşündüm sabrını bu ne tahammül,
Sabır üfül üfül öp beni anne.

- Belki de bir mücrim bahtı karayım.
- Azıcık nefeslen yüzüm süreyim.

Her seher yüzünde nur hilallenir,
Efkârlı nağmende şefkat tüllenir,
Fecir şaha kalkar sema güllenir,
Zikir perde perde öp beni anne.

- Duan fersah fersah gelir dengiyle,
- Annelik hakkıyla kul mihengiyle,

Ruhumun bahçesi gönlümün gülü,
Hakkın emaneti sevdamın tülü,
Yaşmağı zümrütten vefa örtülü,
Tekbir beste beste öp beni anne.

- Titrek bakışınla dur yalvarayım.
- Bin sırtıma anne, O'na varayım...

ÖMER EKİNCİ MİCİNGİRT
(1963 -)

ANNE

Bahar geldi, göçmen kuşlar uçuştu,
Gelip bahçenize kondu mu anne?
Dilimden bir selam alıp ta geçti,
Selamımı size sundu mu anne?

Çok bekledim, haber gelmedi sizden,
Bahar geldi, hasret gitmez içimden,
Ne arayan oldu beni, ne soran
Ağladım sesimi duydun mu anne?

Düşerim yollara, kimse tutmaz elimi,
Hasretin kederi büktü belimi,
Anlatsam da anlamazlar dilimi,
Seslendim, sesimi duydun mu anne?

SUAT GÜNEY

ANNE

Kilit vurdum üstüne güneşlerin
ay tuttum alacakaranlığa
bilsen ne güzel seni bulmak
güzelliği incitmeden anne

daha dün gibisin
ellerinlesin gözlerinlesin

seni unutmaya bir adım kala
denizleri avuç avuç tüketmek
daha kolay anne

hep o ince uzun yağmurlarla
iniyorsun bulutlarımdan
bütün yeşil çimenler sana uzanıyor
sana başlamak için bütün sabahlar

unut artık ne varsa
nedenleri kuşkularda saklı

söyle nasıl bırakırım ellerini
seni bulmak öylesine güzel ki
güzelliği incitmeden anne

TEKİN GÖNENÇ
(1933 -)

ANNE

Bozulmuş yoksulluktan rengi, üzgün ve tasalı,
Yüzünde gölgesi görülüyor çektiği çilenin;
Kucağının biricik süsü bir güzel yavrucuk,
Kara bahtına ileniyor soluk dudakları.
Dokundu gönlüme durumu şu hasta annenin!

Yıkık vücudu bitkin hastalığın acısıyla
Garip gönlü yoksulluğun ateşiyle yanık,
Öyleyken sevdiğiyle uğraşmaya zaman bulur:
Melek yüzlü çocuk dudaklarını açıp bağırınca,
Sevginin gül öpücüğüyle onun ağzını kapar.

Çocuk, saf bir inci, o babasız durumuyla,
Kadın, o bitkin durumuyla bir kırık sedef;
Çocuk da, sevecen anne de bulaşmış toza gözyaşına,
Bu tablo dokunur en umursamaz yüreğe,
Bu görünüş üzer en ilgisiz yaradılışı bile.

Zavallı, bağrına bastıkça o çıplak çocuğu,
Kurumuna bakan sanmaz ki o bir dilencidir;
Gözünde yavrusunun acınası bakışı,
Kadının durumu dile getirip vicdanını
Diyor ki: "Annelik en sevinçli sıkıntıdır!"

TEVFİK FİKRET
(1867 – 1915)

(Bugünün diliyle söyleyen: Asım Bezirci)

ANNE, NE YAPTIN?

Anne sana kim dedi yavrunu doğurmayı?
Sanki karnında fazla yaramazlık mı ettim?
Senden istemiyordum ne tacı, ne sarayı;
Karnında yaşıyordum, kâfiydi saadetim.

Bir kere doğurdunsa, sonra niçin büyüttün?
Kundakta, beşikte de bir zahmetim mi vardı?
Koynundan niçin attın yavrunu bütün bütün?
Bilmiyor muydun ki o yalnızlıktan korkardı.

Sütünden tatlı mıdır, anne, sanki bu hayat?
Bana sorsana anne yaşamak bir hüner mi?
El aç, yalvar gündüze, geceye boyun uzat.
Bu uğurda bir ömür çürütmeye değer mi!

Karnında yaşıyordum, kâfiydi saadetim!
Anne, istemiyordum ne tacı, ne sarayı!
Anne, karnında fazla yaramazlık mı ettim?
Anne, sana kim dedi yavrunu doğurmayı?

CAHİT SITKI TARANCI
(1910 - 1956)

ANNE OLMAK

Birden soğudu hava güneş doğarken,
Toprak ansıdı dün akşam oraya geleni,
Görünmez kökleriyle su da, o genç gövdeyi.

Bu gece de uyumadı anne, bir gece daha,
Yün atkı ördü, durmadan, çorap yamadı,
Kasıklarında ilk doğumun biriken sancısı.

"Kış erken bastıracak", dedi kendi kendine,
Düşünerek kanat sesini göçmen kuşların,
"Bir çift çorap, bir de kazak örmeli".

Oğul bir türlü gelmiyor.
Gece kapıları örtüyor,
Süt damarları zonkluyor yaşlı annenin.

ÖZDEMİR İNCE
(1936 -   )

ANNECİĞİM

Ak saçlı başını alıp eline,
Kara hülyalara dal anneciğim!
O titrek kalbini bahtın yeline,
Bir ince tüy gibi sal anneciğim!

Sanma bir gün geçer bu karanlıklar,
Gecenin ardında yine gece var;
Çocuklar hıçkırır, anneler ağlar,
Yaşlı gözlerinle kal anneciğim!

Gözlerinde aksi bir derin hiçin,
Kanadın yayılmış, çırpınmak için;
Bu kış yolculuk var, diyorsa için,
Beni de beraber al anneciğim!...

NECİP FAZIL KISAKÜREK
(1905 - 1983)

ANNELER

Dal bir gün dedi ki tomurcuğuna:
- Tenimde bir yara işler gibisin
Titrerim rüzgarlar keder vermesin.

Anneler beşikten der çocuğuna:
- Acını görmesin gözüm alemde
Teselli demeksin bana son demde.

Bütün ümitleri yel alır gider
Tomurcuk açılır, sel alır gider
Anneler büyütür, el alır gider.

AHMET KUTSİ TECER
(1901 - 1967)

ANNELER GÜNÜ

Yeşildir artık yüreğinde kara bulut,
Bugün anneler günü, annem beni unut.

Evde acılar koynuna yangelip yatmış,
İnadına giyin sen de mayısa batmış,
Yürü sokakta, çocukların düşü aksın
Yürü ki saksıda çiçekler sana baksın.

Diline genç anılarından bir türkü seç,
Beş yıl büyüdüğüm okulun önünden geç,
Islanırsa anıların güneşte kurut,
Senin günün bugün unutma, beni unut
Gök mavi, deniz mavi, tam kıyısında dur
Durma, eteğinden beni bir daha savur.

Annem yıldız kayıyor, içinden dilek tut,
Koşuyor sana kısa pantolunlu çocuk,
Gözünde, gözümde, gözlerinde bin umut...

NEVZAT ÇELİK
(1960 -)

ANNELER GÜNÜ

Söz konusu olduğumda ben,
Ankine’nin oğlu – derlerdi
Bi vakitler..

Sonradan
Değişti teşrifat,
Şimdi Ankine’yi hatırladıklarında
- Zahrad’ın annesi – derler.

Anneler günü için,
Bir demet menekşe,
Zahrad’ın annesine,
Ankine’nin oğlundan...

ZAHRAD
(1924 - 2007)

ANNELER GÜNÜYMÜŞ

Pancurları dövdü tüm gece yağmur,
şafakla açtım: dupduruydu gök.
Çektim içime güllerin kokusunu,
çoktan kesilmişti karşı koruluk,
yine de bekledim bülbül sesini.

Kim bildi ki sözlerin imlemini?
Gözaltında olduğumuz koğuşta,
Son firarda da enselenen Mansur
şöyle demişti sıtma nöbetinde:
'nerde benim eski nefti kaputum? '

Unutmam, Haziran'dan gün almıştık,
ürkmüştüm güllerin cuntasından:
sözleşmiştim okuldaşım Mehmet'le;
sancır yüreğim hala, tutuklanmış
bana 'Cemiyetin Asılları'nı
verdikten az sonra Gençlik Parkı'nda.

Bugün 'Anneler Günü'ymüş. Yıl olmuş
şuramda pıhtılaşan yara. Bir gül
aldım, zifiri çingene kızından;
savurdum komşu köşkün terk edilmiş
bahçesine. 'Yeşert' dedim her yeri...

AHMET OKTAY
(1933 - 2016)

ANNELER İLAHİSİ

Yitiğin tartıldı orda burda
bozuk mu düzgün mü tartılarda
durdun
söylenmemiş, anlatılmamış, söylenememiş olanı
anlaşılır durdu duruşun.

Öyle bakıyorsun
içinde dolaştırdıkları o karışık ayna
senin çıplak gözlerine
ne kadar, ne kadar yabancı.

Suya düşmüş arıyı gözleyen
bu dünya düşündürmez mi
kimin hayatı kimin umurunda
oysa sarmalandın, paylaşıldın
ortasında sen gibi bir kalabalığın.

Anneler olmasa kim kimi severdi
saklı tuttun o insanı insana bağlayan güvenci
yollar boyu, eskitilmiş alanlarda
solgun bir bedeni gezdirmedin Metin' in annesi.

GÜLTEN AKIN
(1933 - 2015)

ANNELER VE ÇOCUKLAR

Anne öldü mü çocuk
Bahçenin en yalnız köşesinde
Elinde siyah bir çubuk
Ağzında bir küçük leke.

Çocuk öldü mü güneş
Simsiyah görünür gözüne
Elinde bir ip nereye
Bilmez bağlayacağını anne.

Kaçar herkesten
Durmaz bir yerde
Anne ölünce çocuk,
Çocuk ölünce anne..

SEZAİ KARAKOÇ
(1933 -   )

ANNEM

Fincanı aldı iki elinin arasına
bir pazar günü akşamüstü
dudaklarında hafif bir gülümseme
öylece oturup kaldı alacakaranlıkta –

Getirdi küçük bir tencereyle
akşam yemeğini beylerin evinden,
yattık ve ben düşündüm beylerin
büyük bir tencereyle yiyeceklerini –

Annemdi, ufak tefek, öldü erkenden,
erken ölür çamaşırcı kadınlar çünkü,
titrer ayakları taşıdıkları yükten
ve ağrır ütü yapmaktan başları –

Dağ isterse işte çamaşırlar
sinirlerini dinlendirmek için bulutlarla
işte buhar ve hava değiştirmek isterse
çamaşırcı kadın için işte çatı –

Görüyorum onu, elinde ütüyle kalakaldı.
İnceydi vücudu kırılacak kadar
daha da ince oldu kırınca sermaye –
çalıştırın kafanızı emekçiler –

Boynu kıvrıldı çamaşır yıkamaktan,
bilemedim ne kadar genç olduğunu,
temiz önlükler kuşanırdı düşlerinde
selâmlardı onu postacı o zaman.

ATTİLA JOZSEF
(1905 - 1937)

ANNEM

Besledin, büyüttün, kol-kanat gerdin,
Ömründen kıymetli zamanlar verdin,
Her zaman ben oldum en büyük derdin,
Üstümde emeğin büyüktür annem..

Uykuyu terk ettin, ben uyanınca,
Başımda bekledin, hastalanınca,
Göz yaşı akıttın, canım yanınca,
Üstümde emeğin büyüktür annem..

Cennet ayağına Hakk'tan serilmiş,
Böyle güzel rütbe sana verilmiş,
Anaya isyânkâr evlad yerilmiş,
Üstümde emeğin büyüktür annem...

M. ENGİN KARATAY

ANNEM İÇİN

Bir günümüz bile sensiz geçmezken,
Şimdi mezarına hasretiz anne..

Issız bir mezarlık, kimsesiz bir yer,
Gölgesinde ulu, loş bir mâbedin,
Bir yığın toprakla bir parça mermer,
Sırrıyla haşr olmuş orda ebedin.

Bir yığın toprakla bir parça mermer,
Üstünde yazılı yaşınla, adın;
Baş ucunda matem renkli serviler
Hüznüyle titreşir sanki hayatın.

Seni gömdük anne, yıllarca evvel,
Göz yaşlarımızla bu ıssız yere,
Kimsesiz bir akşam ziyaya bedel,
Matem dağıtırken hasta kalblere.

Kimsesiz bir akşam, ezelden yorgun,
Hüznüyle erirken Dicle de sessiz,
Öksüzlük denilen acıyla vurgun
Bir başka ölüydük bu toprakta biz...

AHMET HAMDİ TANPINAR
(1901 - 1962)

ANNEM VE KUŞLAR

Hiç düşünmemişiz annemin
Resmini kuşlarla çekmeyi
Kedileriyle de çekmedik ya
Resimsiz kaldı saksıları, çiçekleri
Annem de erkenden gitti.

O yıl çok soğuktu
1946/47 Eskişehir
Savaş bitmiş miydi?
Kardeşim olacaktı biliyordum
annem zayıftı dal gibi
ben öksürüyordum
tavuklarımız yoktu.

Anlamam sanıyorlardı
"Et" demişti doktor
"her gün"
Şehrin dışındaydık
Yollar karlıydı.

Odaya kapan kuruluydu
kar yağıyordu eleğin üzerine pencereden
kuşlar zayıftı, açtı
çok soğuk vardı.

O kış her gün çorbayla
Beyaz etler pişirdi annem
"Bak tavuk yaptım kızıma"
Sertti , tuzsuzdu lokmalar yağsızdı
Anneler istemezse yutulmazdı...

Yıllarca kuş besledi annem
Ödemek için bir kış ölenleri ,
Ne ben söyledim tuzağı gördüğümü
Ne o sezdi ,
Bir oyunu sürdürdük o yıldan konuşurken
"Kardeşim doğmuştu hani"

Hiç düşünmemişiz annemin resmini
Kuşlara bakarken çekmeyi...

SENNUR SEZER
(1943 - 2015)

ANNEM YOK ARTIK

Annem yok artık. Beni düşünen kalbi yok. Bitti.
Umutsuz olmak istemiyorum.
Umutsuzluğun bir çıkar yol olmadığını biliyorum.
Annem yok artık, yeryüzü çok gördü onu,
Kalabalığın arasında kuş gibi çırpınan varlığını
Çok gördü,
Dalgın yüreğini çok gördü,
Bizim için çarpan, kaygılarla dolu yüreğini.

Annem yok artık. Bu kesin. Gelinecek bir yere gitmedi.
İşte geldim çocuklar demeyecek,
Nasılsın yavrum demeyecek,
Sobanın yanında oturup uzatmayacak yorgun ayaklarını,
Sabah kahvaltılarının masası olmayacak artık,
Yine gel demeyecek,
Çıkarken ben kapıdan, çıkıp karanlığa karışırken
Yeni bir dönemi başladı ömrümün,
Annemin olmadığı dönemi,
Onu yüreğimin üstüne nasıl bastırmak
İstediğimi bilemeyecek artık.
Gençlik dönemleri birşey anlatmıyor bana,
Aklımda hep son dönemlerinin annemi.
Hayatım sürüp gidecek, annem olmadan,
Çocuklarım olduğunda onlara annemi anlatabileceğim
Sadece.
Fotoğraflarına bakacaklar,
Ufarak, biraz mahsunca bir kadın
Küçücük tozlu pabuçlarıyla merdivenleri tırmanıp
Kapımı açıp girmeyecek.
Yüreği dopdolu, trafikten, insanlardan şaşkın,
Kocasına sığınan biraz bütün fotoğraflarında.
Hayatım rüzgar gibi akıp geçiyor,
Uğultulu bir rüzgar gibi akıp geçiyor hayatım...

Anne diyemeyeceğim artık bir başkasına
Sesimin anneme seslenirkenki tonuyla.

Tatil dönüşlerinde annemin uğrayacağım evi yok,
Beni seven birileri olacak mı yine de,

Gidip koşulsuz uzanacağım bir yatak,
Saçlarımı okşayacak bir el?
Ama ben anneme de bütün bütüne
Bırakamadım kendimi
Saçlarımı okşarken, yorulur şimdi
Bırakır şimdi diye düşünürdüm
Ve çılgınca yaramaz, beyni boş
Denecek kadar yaramaz,
Ve hastalıklı denecek kadar duyarlıklı
Bir çocuktum çocukluğumda.
Dizlerine oturduğum bir gün, indim utanarak,
Kısa pantolonumdan fırlayan
Ve bana artık büyümüş gelen dizlerimle.
Oysa ilkokul ikide ya var ya yoktum daha
O zaman tanıdım sonsuz geniş caddelerini Kars'ın,
Sonsuz geniş göğünü ve o zamanlardan kaldı
Yüreğimde sonsuz bir uçurum duygusu.
Annem hiçbir zaman bilmedi bunları
Yüreği büyümüş bir çocuktum ben
Gizli gizli ne kadar çok ağladım
Bir gün öleceğini düşünerek onun.
Annem yok artık,
Onun yüreğindeki ben de yokum,
Yani annemle tanımlanan ben de öldüm onunla.
Şimdi,
Yeni bir tanıma alıştırmalıyım kendimi,
Şimdi ,
Ben kendimi düşünmezken bile
Kim düşünür beni...

Umutsuz olmamak gerektiğini biliyorum,
Bu acımasız gecede
Yazgı diye birşey yok.
İçinde yaşadığımız bu toplum öldürdü annemi.
Çarpıntılarla hırpalanan yüreği
Dayanamayıp parçalandı sonunda.
Şimdi toprak dolar gözlerine,

Artık istese de kımıldayamaz,
Yokluk esir aldı onu.
Bağladı ellerini kollarını sessizlik,

Çaresiz bile değil artık,
Bir çocuk gibi korunmasız,
Karıştı bin yılın ölüsüne.
Ama onun umutları,
Benim de umutlarım olacak bundan böyle.
Çaresizleri korurken,
Annemi de korumuş olacağım biraz.
O dilediğince yaşayamadı ömrünü,
Varlığını özgürce geliştiremedi.
Ama bütün insanlar,
Varlıklarını özgürce geliştirecekler birgün
Ve annemi hiçbir zaman unutmayacağım.
Her ölüm kahramancadır,
Annem hepimizden önce yaşadı
Bu kahramanlığı.
Eyy benim yüreğim, güç ver bana!
Eyy hayat güç ver bana,
Anneme yaraşan şiirler söyleyim,
Boşuna yaşamış olmasın o,
Sonsuzlaşsın,
İçten, pürüzsüz dizelerimle..

Nasıl acı duyarsa bir mağara adamı,
Nasıl çıkarsa ölçüsüz haykırışlar gırtlağından
Öyle bağırayım ben de, sonsuzlaşsın yüreğim,
Bütün insanlara sevgiler taşıyacak kadar
Ve öylesine güzelleşsin ki her şey,
Öylesine erisin ki yumuşak bir ışıkta
Öylesine bilgileşeyim,
Öylesine sevgiyle dolsun ki kalbim,
Ölürken annemleşeyim.
Biliyorum var olmaz bir daha yok olan şeyler.
Umurumda değil
Biçim değiştirdiği maddenin,
Ruh diye birşey de yok.

Ama gizli sevgiler bulunup çıkarılırsa
Yüreklerinden insanların,
Çıkarılırsa karanlığından unutuşun
Yaşanmış olan şeyler
Ve tek bir insan yüreği gibi çarparsa
Bir günlük insanlık,
Hiçbir şey yok olmamış olacaktır,
Dönüşerek sonsuz, büyük ve
Bütün zamanları birleştiren bir sevgiye...

ATAOL BEHRAMOĞLU
(1942 -)

ANNEME

Yukarda, göklerin derinliğinde
Söyleşen melekler arasa ne kadar
En ateşli aşk sözleri içinde
"Anne"den kutsal bir söz bulamazlar.
Anne dedim size hep yıllar boyu
Benim için anneden de ötesiniz
Özgür kılıp Virginia'mın ruhunu
Yüreğime Ölümün koyduğu siz –
Annem, kendi annem öldü genç yaşta
Annemdi, ama siz aynı zamanda
Çok sevdiğimin annesisiniz
Sizi anneden öte bulmam bundan
Çünkü bu sonsuzluk içinde karım
Daha azizdi ruhlar yaşamından.

EDGAR ALLAN POE
(1809 - 1849)

ANNEME

Benden hayli zamandır
ne mektup ne de selam
Almadın diye
Kalbinde yer verme şüpheye
Sana zaten borçlu olduğum
İçimdeki sevgin
kayboldu diye.
Bir nehrin derinliklerine
gömülünce kaya
İhtimal azdır onu
yerinden oynatmaya;
akıntılar
Bazen şahlanmış bazen hafif
dalgalar
Onu gözlerden silip
saklasalar bile.
Evet bu kadar az bir ihtimalle
sana karşı
Beslediğim sevgi
belki
çıkar içimden.
Bazen
ıstırap kamçısı ile şahlanan
hayat
Üzerinden dalgalarla akıyor,
Bazen sevinç, saadet dolu
okşayışlarla
Onu örtüp saklıyor.
Böyle iken
yüzünü saklayıp güneşten
Etrafında yansıyan ışınlar taşıyor
Onlara her bakışınla göreceksin
Oğlunla
saygı dolu sevgin yaşıyor.

JOHANN W. GOETHE
(1749 - 1832)

ANNEME MEKTUP

Ben bu gurbet ile düştüm düşeli,
Her gün biraz daha süzülmekteyim.
Her gece, içinde mermer döşeli,
Bir soğuk yatakta büzülmekteyim.

Böylece bir lâhza kaldığım zaman,
Geceyi koynuma aldığım zaman,
Gözlerim kapanıp daldığım zaman,
Yeniden yollara düzülmekteyim.

Son günüm yaklaştı görünesiye,
Kalmadı bir adım yol ileriye;
Yüzünü görmeden ölürsem diye,
Üzülmekteyim ben, üzülmekteyim...

NECİP FAZIL KISAKÜREK
(1905 - 1983)

ANNEME MEKTUP

Sağ mısın henüz ihtiyarcığım?
Ben de sağım. Selam, selam!
Döksün çatısından yuvacığının
O betimsiz aydınlığını akşam.

Duyuyorum eriyip tasayla derinden,
Kederleniyormuşsun benim güç yazgıma,
Sık sık çıkıyormuşsun yolumu gözlemeye
Bürünüp eski püskü urbana.

Ve akşamın mavi karanlığında sana
Sık sık görünüyormuş bir acıklı düş:
Meyhane döğüşünde biri sözümona
Fin işi bıçağını yüreğime gömmüş.

Değil anacığım! dinsin gözünde yaş.
Başka birşey değil bu acı bir kuruntudan.
Olmadım daha öyle sefil bir ayyaş,
Hiç ölür müyüm sana kavuşmadan.

Eskisi gibiyim yine, öyle sevecen, sıcak
Ve yalnızca bir düşte yanıyor yüreğim,
İçimde başkaldıran özlemle çabucak
Alçacık evimize döneceğim.

Döneceğim, baharın ak bahçemizde
Salınınca dallar dört bir yandan.
Ancak sen uyandırma beni sekiz yıl önce
Uykumu böldüğün gibi gün ağarmadan.

Uyandırma o düşler içinde gideni,
Dalgalandırma o gerçekleşmeyeni,
Çok erken bir bitkinliği ve yitimi
Çekmek beklermiş yaşamda beni.

Dua etmeyi de öğretme bana. Eksik olsun!
Eskiye dönüş hiç yok artık.
Sensin tek dayanağım ve avuntum,
Tek sensin bana betimsiz aydınlık.

Unut, erime tasayla derinden,
Kederlenme benim güç yazgıma.
Öyle sık çıkma yolumu gözlemeye,
Bürünüp eski püskü urbana.

SERGEY YESENİN
(1895 - 1925)

ANNEME VE BENZER ANNELERE

Senden söz etmek isterdim şiirlerimde.
Yıldız duruluğu sözcükler bulmalıyım.
Usul yağan kar gibi yumuşak imgeler.

Soyu tükenmek üzere olan
Kederli yaratıklar vardır
Yavruları dağılmış göçmen kuşlar...
Rumeli türkülerinde insanı alıp götüren
O ince, üzgün hava ...

Anne
Bungun günlerimde gelir
Sığınırdım yuvacığının yoksul sadeliğine.
Avluda eriklerin mayhoş serinliği
Sundurmada türlü Akdeniz çiçekleri
Sessiz türküsü sedirde dantellerin
Dindirirdi ruhumdaki çalkantıyı.

Ve kimseler sunamazdı senin gibi
Üstüne nane ekili bir tas çorbayı
İnsanı iyimser ve mutlu kılan.

Zulüm yıldıramaz bizi derdim
Çorbanın yükselen buğusu ardından
Seyrederken yüzünü.
O her zaman sevecen
Özveriye hazır olan.

Anne
Sen ki bitkin düştün üzülmekten
Öldürülen her gencin ardından.
Geceleri saklıca sağdığın acılarındı yastığına.
Bizden gizlediğin kalp ağrıları
Vurup düşürdü sonunda seni.
Şimdi yaşıyorsun
Dizinin dibinde bir torba ilaçla.
Ve sımsıkı avucunda
Etine, dikili gibi
Bir kutu tirinitrin.

METİN DEMİRTAŞ
(1938 - 2014)

ANNEMİN ANISINA

Bütün anneler annelerin en güzeli,
Sen, en güzellerin güzeli.
Onüçünde evlendin,
Onbeşinde beni doğurdun,
Yirmialtı yaşındaydın,
Yaşamadan öldün.
Sevgi taşan bu yüreği sana borçluyum.
Bir resmin bile yok bende,
Fotoğraf çektirmek günahtı.
Ne sinema seyrettin, ne tiyatro.
Elektrik, havagazı, su, soba
Ve karyola bile yoktu evinde.
Denize giremedin,
Okuma yazma bilmedin.
Güzel gözlerin,
Kara peçenin arkasından baktı dünyaya.
Yirmialtı yaşındayken
Yaşamadan öldün.
Anneler artık yaşamadan ölmeyecek,
Böyle gelmiş,
Ama böyle gitmeyecek.

AZİZ NESİN
(1915 - 1995)

ANNEMLE HASBİHÂL

Anne, zannetme ki günler geçti de
Değişti evvelki hissim gitgide!
Bir hırçın çocuğum, değişmez huyum;
Seneler geçse de ben yine buyum!
Senden umuyorum tesellî yine!
Bugün şefkatine, muhabbetine
Zanneder misin ki yok ihtiyâcım?
Belki eskisinden daha muhtâcım!
Dünyanın tükenmez kederlerinden
Kalbim kırılsa da böyle derinden,
Hayâtım büsbütün ye'se kapılmaz.
Tesellî bulurum içimde biraz
O derin sevgini hatırlarım da!
Her gece hıçkıran dudaklarımda
Hasretle anılan senin adın var.
Anne, hayâtımda bir tek kadın var;
Beni aldatmadı, sevdi dâimâ!
Gittikçe rûhumu saran bu hummâ
Başka sevgilerden yâdigâr, anne!
Sevmeyen sevenden bahtiyâr, anne!

Sorma ki: başımdan çok şey geçti mi?
Ah, eğer anlatsam sergüzeştimi!
Nasıl terk edildim, nasıl atıldım;
Anne aldatıldım, ah aldatıldım,
Belki her zamandan fazla severken.
Bir lâhza bahtiyar olayım derken,
Bilmezsin kaç gece böyle ağladım!
Şimdi tecrübem var, artık anladım:
Aşk, o bir masalmış, yalanmış meğer!
Seven bir kalp için sığınılacak yer
Yalnız o kucakmış, yalnız o dizmiş.
İnsanlar ne kadar merhametsizmiş.

ORHAN SEYFİ ORHON
(1890 - 1972)

ANNEMLE İLGİLİ ŞEYLER

Sevgili Anneciğim,
Binlerce kez açıldım, binlerce kez kapandım yokluğunda
Kocaman bir dağ lalesi gibi
Ve kapkara göbeğini dünyaya fırlatacakmış gibi duran.

Şimdi mucizevi bir yerdeyim
Muc'ın ucuz evinde
Sanki mürekkebi rutubet olan bir kalem
Duvarlara hep senin resmini çiziyor
di'li geçmiş zamanda birçok resim,
Hep gülümsüyorsun
Aklının ortasında mavi bir yıldız varmış gibi
Ve o yıldız karanlık bir şubat akşamında
Durmadan soluyormuş gibi

Hatırlar mısın?
Mavi saçlı bir tanrı gibi severdim Burdur Gölü'nü
O göl şimdi içimde kocaman bir anne ölüsü.
Vişne bahçeleriyle dolu,
Neşeli bir şehre benzerdi senin sesin.
Bazen ölmek istiyorum
Beni yeniden doğurman için
İri, ekşi bir vişne tanesi gibi.

Kış başında bir ton kömür yığarlardı kapıya
Bazen görülen rüyalar gibi kapkara
Bir ton rüya çıtırdarken
Sen kar yağmadan önce başkaydın,
Kar yağdıktan sonra bambaşka.
Sanki hep buluğ çağındaydım.
Kuşlar zaptederdi her yeri, sabahları
Binlerce kez söylerlerdi söyleyeceklerini
Bizim hiç anlayamayacağımız bir şeyi
Senin şarkıların aç kuşlara buğday saçardı
Kediler yusyuvarlak dururdu karın ortasında
Kar manzaralı bir resmin ortasında durur gibi

Gri kediler sarmıştı etrafımızı, gri dağlar...
Bir tek senin çocuklar üşüyecek rengi saçların vardı.

Ben bu eve Muc'ın ucuz evi diyorum
Yokluğunda böyle oldum.
Mucize öldükten sonra buraya taşındım.
Ve inan
Muc bu evi bana ucuza verdi.

Yaşasaydın, hayatının ortasına
Güller yığan bir adam olsun isterdim babam.
Sen bir çocuk romanı annesi ol isterdim.
Ölü mısır tarlaları hışırdıyordu
Ve kalbimde çıngıraklı yılan sürüleri
Diye başlayan bir çocuk romanında...
Şalına sarınırdın toprağa sarınır gibi
Erken öleceğini biliyordum bana bırakmak için,
Bu acımasız ölü anne sesini

Şimdi mucizevi bir yerdeyim
Zaman bir salyangozun vücudunda yaşıyor burada
Ve çok ağır ilerliyor.
Yüzümdeki çillerden başka
İsyan eden biri yok hayatımda.

NOT: Ölen her kadın için bir şiir yazdım.
Onları Muc'a evin karşılığında verdim
Çok ucuza. Artık bütün üzgün oluşlarımın adı:
ANNE!

DİDEM MADAK
(1970 - 2011)

AYÇA ANAM

Bir Anadolu kıyısında ilk yıldız
Uzanır da yeni doğan ayça aya;
Ovalarda, dağ köylerinde, yaylalarda,
Ben seni uslarım!

Sen ak yorgun elleri öpülesi,
Süren bağım, yol çamçağım, çiçekli oyam,
En önce ellerini unutamam
Sinmiş menekşe kokusunu yastıklarımda.

Işır gözlerimin içli aynasında
Gözlerin titreyen su denli saydam,
Ölmez sevecenliğin iner kuytularıma
Taşırım koyduğun gibi yüreğimi.

Sen ki paylaşmanın en iyisini yoğuran
Yıllarımı gergef gibi ören anam,
Bir ceylandır yüzün yüreğimden su içer:
Bin güce bin acıya göğüs geren anam!

Özlemin yumuşak tüylü bir kuştur
Okuyan oğluna, çalışan oğluna, er oğluna,
Anı yüklü öykülerle Anadolu'dan
Mermi yüklü umutların gelir geçer.

Varlığıma güç veren ak sütün gibi
Seninle uyanırım yine güzel günlere
Yaşam dolu çocuklara, genç kızlara, düğünlere,
Sen ey güzelliğini dağıtan...

Bir ak bulutta mısın şimdi, gökçe anam,
Dağ dağ ardında mısın? De bana...
Büyürsün kızımda, bacımda, eşimde,
Ölümsüz türkünü söyler bak nice ozan.

Koca bir orman oluşur gayrı yüreğimde
Duyarlığındır uçar bir uçtan bir uca;
Yineler ninnilerini bak nice ölmez ana
Gün ışır, çorak yeşerir yüce sevginde.

HALİL KOCAGÖZ

BEN ŞEHİT ANNESİYİM

- Şehit annelerine saygıyla -

Ben şehit annesiyim.
Gün nedir bilmem.
Gülmek nedir bilmem.
Güneş her gün doğar,
Ama ben ışığını görmem.
Hilale bakar,
Yavrumun yüzünü görürüm.
Yıldızlara bakar,
Yavrumun gözlerini görürüm.

Sıcacık yatak buz keser her gece.
Her gece:
“Annem, nasılsın?” der gelir düşüme.
Saçlarını okşamak isterim.
Dokunamam.
Ellerini tutmak isterim.
Uzanamam.
Hasretiyle kavrulurum da,
Ben yavruma sarılamam.

Ben şehit annesiyim.
Sizler beni anlayamazsınız.
Toprağı,
Benim okşadığım gibi okşayamazsınız.
Mezarında açan çiçekleri,
Benim kokladığım gibi koklayamazsınız.

Ben şehit annesiyim.
Gün nedir bilmem.
Gülmek nedir bilmem.
Sadece,
Yüreğimde yanan ateşi bilirim.

ÜLKÜ DUYSAK

BİR ANA

Kadın çamaşırdan dönüyor olmalıydı
Kolunda bohça, sert soda kabartmış ellerini
O yaşta bütün yahudi kadınları gibi
Sırtında eski bir siyah kadife hırka
Bir şikâyet ve yorgunluk ifadesi bakışlarında

Küçük, çilli dik kızıl saçlı
Satılmamış gazeteleri koltuğunda
Üşüyen bütün küçük çocuklar gibi
Burnunu çeke çeke, avuçlarını hohlıya hohlıya
Sürterek eskimiş kunduralarını
Ayak uyduruyordu anasının adımlarına

Onlar önde, ben arkada
Bir mart gecesi onbirden sonra
Taksim'den Tünel'e kadar yürüdük
Alçak sesle konuşuyorlardı aralarında
Sanki bir değirmen ağır ağır dönüyor
Hayat ağır ağır akıyordu
Bulanık, kirli nehirler gibi
Büyük, karardık binalar arasında.

NECATİ CUMALI
(1921 - 2001)

BİR MEVSİM YOK ANNE GİBİ

Çocukluğumdan kesilen saçlarımı
geri istiyorum berberlerden
(anneme küstüğüm için oluyor bütün bunlar)
yüzümü ve dizlerimi bi koşu
kanatıp okulun bahçesinde
tekrar dönerim, hemen.
Büyüklere mahsus şeyler de konuşuruz
seninle istersen.
Yoruldum çok
kente ve sana durmaktan
öfkem ne sana ne de başkasına
üstelik geceden Marilyn Monroe
ve senin gözyaşın geçti
hadi barışalım.
Hem hiç bir mevsim ısıtmaz ellerimi
anne gibi
istersen kahve içip fal da bakarız yine
bana üç vakte kadar bir yolculuk görünür
belki ay doğar fincanda hanemize.
Alevi içine bakan bir mumum ben
derine kaçan bir anıyı isiyorum
berberlerden.
Irmak bitti
devrildi dağ
büyüdüm.
Çocukluk anılarımdan
düşecek kadar
kırıldı avaz
yüzümden kovuldu
anneler korosu
söndü ateş.
Kahvaltı masalarına geç kaldım
kirlenmiş bütün bardakların yalnızlığı bana,
ve ince kaldım belki
sabah zamanına.
Hey aynalardan içeri kaçan çocukluğum
nöbetçi aspirinler, diş macunları
tekrar dönerim,

ırmak akar tekrar yatağından
dağ yerinden doğrulur
uzaklığım biter
gölgem yanıma düşer belki yeniden,
kim bilir
belki dedem bile olur
vicks kokulu yastıklar kalır bana ondan
ve ahdım var
onlardan kalma sehpaları kirletirim
bu sefer.
Buralara kadar gelinmişse
gece kendini uyur
kendine küser eşya
kendi cinayetine kurbandır metal
söz kendini söylemiş, yorulmuşsa
yağmur kendi içine yağar
asfalt bir çılgınlığa yürür kendini,
buraya kadar gelinmişse
uyku bile kendini uyur.
Yok yerlere gelindi
boş yerlere gelindi
kemanlar kendi sesinden içlendi
ben senin sessizliğinden
eşya boşuna küstü kendine
gece boşuna delindi,
yaşamımın güç yanlarından biri olma
lütfen, şimdi bu kavgayı unutmak da
hatırlamak da çılgınlık olur
gel biz seninle kahraman olalım
ne hatırlayalım bunu,
ne unutalım.

BİRHAN KESKİN
(1963 -   )

BUGÜN DE ÖLMEDİM ANNE

Yüreğimi bir kalkan bilip, sokaklara çıktım
Kahvelerde oturdum, çocuklarla konuştum
Sıkıldım, dertlendim, sevgilimle buluştum
Bugün de ölmedim anne.

Kapalıydı kapılar, perdeler örtük
Silah sesleri uzakta boğuk boğuk
Bir yüzüm ayrılığa, bir yüzüm hayata dönük
Bugün de ölmedim anne.

Üstüme bir silah doğruldu sandım
Rüzgâr, beline dolandığında bir dalın
Korktum, güldüm, kendime kızdım
Bugün de ölmedim anne.

Bana böylesi garip duygular
Bilmem niye gelir, nereye gider?
Döndüm işte; acı, yüreğimden beynime sızar
Bugün de ölmedim anne.

AHMET ERHAN
(1958 - 2013)

BUGÜN YEDDİN OLDU

Ne tez ellerini üzdün (çektin) dünyadan,
Balanı tek goyup hara (nereye)getdin sen?
Nece (nasıl) yoh olurmuş bir anda insan,
Ele bil dünyada heç yoh imişsen.

Güneş gurup etdi...otag garaldı,
Bir anda yoh oldun sen hayal kimi.
İndi düşünürem: senden ne galdı,
Könlümde hatiran gara hal kimi.

Meni boya başa yetirdin, ana,
Bize borçlu bildik her zaman seni,
Sen meni dünyaya getirdin, ana,
Mense yola saldım dünyadan seni.

Sen mene beşikde laylay (ninni) çalmışsan
Bugün laylay çalım sene men de mi?
Senin şirin şirin laylaylarını
Men sene gaytarım (iade edeyim) cenazende mi?

"Yuhun (uykun) şirin olsun" deyirdin mene,
"Yuhun şirin olsun" deyim mi sene?
Gerek men başına dönem dolanam,
Meni hayat üçün
Yatıran anam.
Söyle ölümçün
Nece yatırım
Seni men bugün?

Bu nece dünyadır, anlamıram men,
Cilvesi cürbecür(çeşit çeşit), rengi cürbecür
Dünen nefesiyle seni isiden
Bugün buza dönüp, daşa dönüptür.

Bu nece dünyadır
İnsan oğlunun

Hayali göğdedir, özü yerdedir,
Sağ iken çiyninde (omuzunda) hayatın yükü,
Ölende cesedi çiyinlerdedir...
Bu nece dünyadır, bu nece dünya,
Ölümü hagigat, hayatı rö'ya.

Derdimin gamımın sendin ortağı.
Niye üz dönderdin, bes niye menden?
"Derdin mene gelsin!" deyerdin ahı.
Niye derd caladın (ekledin) derdime bes sen?...

Anam heçkes (hiç kimse) seni incitmemişdir.
Men seni,
men seni inciden gader.
İndi kime açım derdimi bir bir,
Kim menim derdime yanar sen gader?

Evin her küncünde (köşesinde) görünür yerin.
Gözüm ahtarcıdır (arayıcıdır), ana ay ana,
"Nenem hanı?" deyir körpe Azer'in,
Men ne cevap verim ona, ay ana?
Bilmirem, bilmirem bu ölüm nedir.
Hayat var iken?
Nefesin, ay anam, hele evdedir,
Özün yer altında daşa dönmüsen,
Bugün yeddin oldu...
Anam yeddi gün,
Bizimle beraber ağlar otaglar.
Sene,
yalnız sene,
sene demekçün
Könlümde ne gader menim sözüm var.

"Kimleri çağırag bugün yeddine?"
Halalar, bacılar soruşur menden.
Anamdan soruşag, o biler deye,
Senin otagına üz tuturam men.

Anam, tapşırıldın ana torpağa,
Bu ölüm, sineme çekdi dağ menim.

Sen menim arhamda benzerdin dağa,
Ele bil arhamdan uçdu dağ menim.

Gızımın adıdır senin öz adın.
Bu da göz dağıdır mene bugün de.
Son defa sen mene bahıp ağladın,
Suretim mezara getdi gözünde...

Ömrü başa vurdun altmış yaşında,
Altmışın üstünde durup yaşın da.
Artıg senin üçün dayanan (duran) zaman
Menimçün dolanır...
Gün olur ahşam
Vaht keçir (vakit geçtikçe), sen menden uzaglaşırsan,
Men sene günbegün yahınlaşıram.

BAHTİYAR VAHAPZADE
(1925 - 2009)

ÇOCUK ANNELER

Yarı dalgın soyunup
avuntunun beyaz çarşaflarına
yıldızlar serperdik.

O gecelerden biri daha başlardı,
gözü dönmüş bir lodos gibi
çarpıp giden kıyılarımıza.

Oysa denizimiz hiç olmadı bizim,
çocuk annelerdik, nerden bilelim,
bir gecelik vur kaçları
aşk sanırdık.

Tenin tendeki oyunu biter bitmez,
bölük pörçük rüyalara tırmanır, sabahları beklerdik,
hele gün bir ağarsa da,
aydınlığını üstümüzde gezdirse diye.

On dördünde, on beşinde var yok,
karnı burnunda çocuk annelerdik,
çeşmeyle tarla
beşikle kundak arasında,
çocuklarıyla birlikte büyüyen

Hiç unutur muyum, arada sizler de gelirdiniz,
ağır makyajlı, görkemli kadınlardınız.

Hafif şehla bakışlarınızda kanayan birkaç dip not,
dokunaklı günlüklerinizle
büyük şehirlerinize dönerdiniz.

Bakıyorum da şimdi,
tüm çağrılar bildik bana.
O taşkın ırmak
bir gün beni de alsa içine,
hiç durmam,
alır başımı giderim.

Bir de sen olsan yanımda,
en iyi sen bilirsin o yangınları,
en iyi sen,
şimdi karşımda dipdiri duran,
o zamanki ben.

TEKİN GÖNENÇ
(1933 -   )

ÇÜNKÜ ANNEM

Çünkü annem bir yorgun zorunluluk
Yüzünde içi çiçekli eski kutu duruşu
Neydi unuttuğu mutfağa girip çıkarken
Dalgınca boyayıp duruyordu kirli göğü

— Annem yelkovanın bıkkın dönüşü

Tek katlı evlerde mutluluklar aradı. Yok.
Çok çocuklu evlerde cıvıltılar istedi. Yok.
Çukur yerlerinde geçmişin titreyişi
Toz suretinde yapışmış anılar duvara

— Annem bir tekerleıneydi odalarda

Geçkin yazlarla soldu ahşap düşleri
Eski bir telaşın dinmez sancısıyla
Ağlardı annem gülmek gibi dururken
Küçülür incelirdi aya baktıkça

— Annem balkıyan bir göl gülümsemesi

Bir kuşun uçuverişi gibi kolay ölümler çağı
Rahat yataklarda dikeni batar gecenin
Örterken annem yıllanmış perdesini
Babam bir ünlemdi akşamla uzayan

— Annem ki deltaların yazılmamış tarihi

GONCA ÖZMEN
(1982 -   )

DERTLEŞME

Ne sen, ne ben doymadık şefkatine pederin,
Aldırma anacığım, yazısıymış kaderin.
Hiç kimse yenemedi alnının yazısını,
Kimse çeviremedi kaderin pazusunu.
Mukadderat diyorlar, çok büyük kudrettir o
Taşlardan daha katı, kayalardan serttir o..

Bizler onun zulmüne uğradık, mağdur olduk,
Dünyayı pembe gördük, kömürden kara bulduk.
Sen bağrına taş bastın, babamı aratmadın,
Ağladın çok geceler, bizleri ağlatmadın.
Gözyaşları kalbinden yüreğine akardı,
İçin coşup ağlarken, gözün güler bakardı..

Çocuktuk, anlamazdık senin ıstırabını,
Sen masum yüzümüzde düşünürdün yarını.
O günleri haftalar, seneler kovaladı,
Yıllar açık alnında hatıralar sakladı.
Sen başımda bekledin, ben rahatça uyudum,
Gençliğini uğrumda erittin yudum yudum..

Bize herşeyi verdin, hiç mahrum yaşatmadın,
Neşemize derdinden, eleminden katmadın.
Bazen derdin elemin seni harap ederdi,
İçinden gözyaşları çağlar, çağlar giderdi.
Böyle anda bizleri kudretin eli gibi,
Bağrına bastırırdın birer teselli gibi..

Yaşlı müşfik gözlerin yüzümüzde gezerdi,
Bizi senin elemin öldürürdü, ezerdi.
İşte seneler geçti, bizler büyüdük artık,
Kıymetini anladık, hayatı gördük artık.
Artık sen de neşelen ey kara bahtlı kadın,
Güzel günler yaklaştı, saadetimiz yakın...

SITKI TUNCER
(1920 - 1978)

EY ANA!
(Doğu tabletleri - Yedinci tablet)

Ya Ümmü! Beni duy!
Ey ana! Sesimi duy.

Sokağın komutan çocukları
ateş altındayız.
Öyle tatlı, öyle hoş bir
direnme anındayız burada.

Ey ana, helal et! Sütünü
helal et esmer oğluna.
"Yaramaz! Ah yaramaz."
derdin ya bana, işte bak,
Buradayım.
Köşklerin Anası'nda
Ateş altında.

Ey ana! Yaramazınla övün,
Şu arsız oğlunla övün,
Yazdırdım ben de adımı,
Ümmül kitabın sayfalarına.
Beni doğurduğun için şükran,
şükran sana!

Senin göğsün kadar şifalı burada
toprak da, taş da.
Basra güneşi de emzirmiş beni,
anayurt da emzirmiş.

Dokuz arslan büyütmüş beni,
ruhum güven altında.
Yedirdiğin mamadan daha tatlı
bir şey ağzımda.

Hurma şırasından daha lezzetli
bir şerbet içiyorum.
Her sabah doğuyor güneş

ve ben onu her sabah içiyorum.

Nice savaşın tanığı çöl,
yüzünü gizliyor kum hırkasıyla.
Görüyorum şu yıkık duvarın
üstünden, korkağın biri

Füzeler, roketlerle sokuluyor bana,
Kansas sıçanıdır o.
Kendi eğreti hayatı için döktüğü kana bak!

Bir de Ümmü Kasır'da
direnen çocukların aşkına,
Bak ana! Büyük şafakta
bana bak!

HÜSEYİN HAYDAR
(1956 -)

KURTLARLA VE ANNENLE DANS ET

İnsanın annesini sevmesi
kendisini sevmesi değil midir
aslında
Kendi hayalgücünü ve o korkunç
düşlerini
Saatinin içini aç, annen
sana bakacak
Öp anneni, tanrıyı anımsa
Beslenme çantana koymayı unutma
karakutunu
Kurtlarla ve annenle her sabah
dans et
Kurtlarla ve annenle her akşam
dans et...
Sen oradasın
Yazılmamış bir şiir gibi...
Saf ve masum
Bütün öfkem bu sana
Başeğmem ve sonsuzca
arzulamam...

CEZMİ ERSÖZ
(1959 -)

LÜTFEN ANNE

Kızının adını sarmaşık koy anne
hayata ve hayale sarılarak büyüsün

oğlunun adını veda koy anne
hayatı ve hayali terkederek büyüsün

kendi adını cefa koy anne
hayatı ve hayali önüne katıp da sürüsün

benim adımı koymayı, bir zahmet unut anne
hayattan ve hayalden utanıp da çürüsün.

KÜÇÜK İSKENDER
(1964 - 2019)

OĞULLARI ÖLEN ANALARA TÜRKÜ

Onlar ölmediler, yok,
Ateş fitilleri gibi,
Dimdik ayakta,
Barut ortasındalar!

Karıştı, bakır tenli
Çayır-çimene,
Karıştı
O canım hayalleri:
Zırhlı bir rüzgâr
Perdesi gibi;
Bir set gibi:
Kızgın çehreli,
Göğüs gibi:
Göğün görünmez göğsü gibi!

Analar, onlar ayakta
Buğday içindeler onlar,
Yücelerden yüce dururlar:

Dünyayı doruktan seyreden,
Bir öğle güneşi gibi.

Bir çan darbeleri gibi
Onlar.
Ölmüş gövdeler arasında,
Zaferi çekiçleyen bir ses gibi
Onlar,
Kara bir ses gibi.
Ey canevinden vurulmuş,
Toz-duman olmuş bacılar!
İnanın oğullarınıza,
Kök oldular onlar,
Sadece kök:
Kan suratlı,
Taşlar altında.
Karışmadı toprağa,
Dağılmış kemikçikleri.
Ağızları ısırır hâlâ,
Kuru barutu;
Ve bir demir okyanus gibi,
Titreşirler hâlâ.
Ben ölmedim der,
Yumrukları;
Yukarı kalkık yumrukları,
Daha.

Bunca yere düşmüşlerden,
Yenilmez bir hayat doğar:
Bir tek beden olur,
Analar, bayraklar, çocuklar,
Hayat gibi canlı tek bir beden;
Bir yüz bekler karanlıkları,
Ölü gözleriyle,
Kılıcı dopdolu,
Dünya ümitlerinden.

Dursun,
Dursun yas esvaplarınız,
Yığın, derleyin

Gözyaşlarınızı;
Bir metal oluncaya kadar:

Bununla vuracağız
Gündüz-gece;
Bununla çiğneyeceğiz
Gündüz-gece;
Bununla tüküreceğiz
Gündüz-gece,
Kin kapılarını
Kırıncaya kadar..

Oğullarınızı bilirdim,
Unutmadım acılarınızı.
Ölümleriyle nasıl kıvrandıysam,
Hayatlarıyla da öyleyimdir.
Onların gülüşleridir
Karanlık atelyeleri ışıtan.
Her gün metroda, yanıbaşında,
Onların ayak sesleridir,
Çın-çın.
Akdeniz portakallarında,
Güney ağları içinde;

Yapılarda,
Basım-evi mürekkeplerinde;
Kalplerini tutuşur gördüm onların,
Güçle, yangınla.
Ben de sizler gibiyim, analar.
Benim kalbim de yas dolu, ölüm dolu.
Gülüşlerinizi öldüren kanla,
Serpilip gelişmiş
Bir orman gibidir kalbim.
Günlerin kahredici yalnızlığı,
Uyanışın sisli öfkeleri
Girmiştir içine.

Susamış sırtlanları,
Bitip tükenmez ürümeleriyle
Afrikadan gürleyen hayvan sesini;
Öfkeyi, iniltileri, hoşgörmeleri
Bırakın bir yana, bırakın.
Ölümün ve tasanın
Çemberinden geçmiş analar,
Doğan ulu günün ortasına bakın;
Bu topraktan güler ölüleriniz.
Kalkık yumrukları titrer
Buğdayın üstünde,
Bilesiniz...

PABLO NERUDA
(1904 - 1973)

REÇEL

Gülemedim ki hiç
Hasta yatağının başucunda
Haberi bu yüzden
Yoktur annemin
Sol yanağımdaki
Gamzeden

Komodinin üstündeki
İlaçların sayısı arttıkça
Kutularından yaptığım
Gökdelenin uzamasına
Sevinirdim

Ve bilmezdim
Annemin yaşantısındaki
Renkliliğin yalnızca
Raflarda dizili
Kavonozların içindeki
Reçeller olduğunu.

SUNAY AKIN
(1962 -)

SİZİN HİÇ ANNENİZ ÖLDÜ MÜ?
BENİM ÖLDÜ...

Kalk anam kalk, Allah aşkına kalk
Bak mevsim umut mevsimi
papatya mevsimi, gül mevsimi
mevsim bahar
dağlar kar
suların coşup taştığı zamandır.

Kalk yarasına merhem olduğum, kalk
ben geldim uyan da bir bak
yatma öyle sessiz, öyle nefessiz ne olur
aç gözlerini yaşadığını bileyim
gülersen güleyim
ağlarsan gözyaşını sileyim
oynat kirpiklerini bulutlar uçsun gözlerinde
bahar yağmurları yıkasın saçlarını
ölmek gerekiyorsa ben öleyim..

Kalk anam
Allah aşkına kalk
ben geldim bak
kime bu nazın, kime bu küsün
bu inat niye
konuş benimle, Allah aşkına konuş
yatma öyle sessiz, öyle nefessiz, kurban olduğum
bir ses ver, bir nefes
yaşadığını bileyim.

Kalk anam, kalk
Allah aşkına kalk
ben geldim bak
saklandığımız kovuklarda
şidetli yağmurlar yağsın yine
rüzgarlar essin, fırtınalar kopsun, şimşekler çaksın
koynuna al beni, sarıl sıkıca
başımı göğsüne yaslayayım
yeneyim bütün korkularımı
ve sen beni hiç bırakma, bıkma n'olur.

Koynuna al yine, sarıl sımsıkı, üşüyorum
korkuyorum yıldızlar uykuya yattığında
tut elimden güneşe götür beni
saçları sümbül anam, yanağı gül anam
sayki, küçük bir çocuğum daha, hiç büyümedim
şimdi ben ne yaparım, nereye giderim
kime gösteririm kanayan dizlerimi.

Uyan anam, bak sümbül vakti, gül vakti
bin hayat tomurcuğu umuda kızarır dallarda
usul, uslu, ağır, yorgun uyuyor bedenin
ah anam ne kadarda güzelsin
uyan kurban olduğum uyan, bak rüzgar vakti dağlarda.

Tut elimden kırlara gidelim
beyaz papatyalar toplayayım sana
düşersen yalnız kalırım
gidersen öksüz
taşıyamaz yüreğimin ağrısını hiç bir şehir.

Kalk, Allah aşkına kalk
böyle yapayalnız boynu bükük koma beni
senin sıcaklığından ayrı, sevginden uzak
kime koşarım, nasıl yaşarım böyle bir başıma
teninin kokusunu özledim anne, sımsıcak nefesini
yavrum diyen o nazlı, yumuşacık sesini
hadi uyan canyoldaşım, gözbebeğim
sarı gülüm, altın kalplim, iyilik meleğim
gözlerime acılar yağdıran
kalk ki, yine sana türküler söyleyeyim.

Ey dağlar taşlı dağlar
başı telaşlı dağlar
ben anamı yitirdim
gözlerim yaşlı dağlar

Bağların gülü kaldı
gamlı bülbülü kaldı
ah komşular komşular

ben annemi yitirdim
boynum bükülü kaldı.

Kalk anam kalk, Allah aşkına kalk
bu yürek nasıl dayanır
derdini kalem olup yazmaya, dil olup söylemeye
sana sarılmayı özledim, nazlanıp darılmayı
kanayan gözlerimde sızılar akıyor bak
kırmızı yağmurlar yağıyor üzerime
ıslanıyor sensiz kalan yanım
hadi uyan yüreğini öptüğüm
koma beni buralarda yalnız
bırakıp gitme
yıkılırım
bir kez değil, her gün bin kez ölürüm.

Sarıl ki
kokun sinsin tenime anne
sevgin işlesin yüreğime
bu yalancı dünyada kimim varki başka
gözlerimden öpecek, üstümü örtecek
bu soğuk karanlık gecelerde.

Kalk anam, Allah aşkına kalk
karanlık çöküyor bak goncagül sevinçler üstüne
boynunu büküyor yaşam
yaralı ceylanlar meliyor uzak dağbaşlarında
turnalar da geçmiyor artık
kalk Allah aşkına kalk
sen bir maral ol, ben ceylan
dağlar gökkuşağı olsun, ovalar seyran.

Sarıl sımsıkı tenim ol, beni bırakma
tut ellerimi benimle ağla, benimle yan
benimle uyu, benimle uyan
birlikte çıkalım dağlara, bak yayla zamanı
ben munzur suyu olayım, sen teyran
sen nisan ol, ben haziran...
ben küçük bir pınar, sen çağlayan
akıp gidelim koyun koyuna.

Sen yoksan kurur kurnalar
çocuklar susuz, anasız kalır kuzular
melemez bir daha koyunlar ardından
kan süzülür kirpiklerden yüreklere
keklikler ötmez bir daha,
turnalar da geçmez buralardan
bir daha koşamam çayır kuşlarıyla,
yarışamam deli sularla
bastırıp göğsüme acılarımı küserim yaşama.

Kalk anam kalk Allah aşkına kalk
bulutlarda ağlıyor bak
kalk şiirler dizilsin yollara, türküler dizilsin
eğilsin önünde melekler
selam dursun çiçekler
yaşamın adı sensin, senin adın yaşam
düşersen omuzuma
üşürsen yüreğime yaslan
tut ellerimi sevinçlere yürüyellim ana
nasıl taşıdıysan beni dokuz ay karnında
ben sırtımda taşıyayım seni bir ömür.

....

Ah nazlı anam
uzansam
dokunabilir miyim? yüreğindeki incinmişliklere
durdurabilir miyim? zamanı
gözlerinin içindeki yaşları öpebilir miyim?
anlayabilir miyim? yaşamı ve ölümü
anlatabilir miyim? acının dayanılmazlığını
yaşamın umursamazlığını
kim dinler beni ?

....

Ben başımı nasıl taşlara çalmazım dağlar oy!
gözyaşımı nasıl çaylara salmazım dağlar oy!
ah komşular komşular hele deyin
ya ben nasıl, ya ben nasıl ağlamazım dağlar oy!..

Sizin hiç anneniz öldü mü? Benim öldü.

NURİ CAN
(1950 -)

ŞİMDİ ÖLME ANNE

1.

Bu kış yine pencereler esiyor
nereden doğduğunu bilmediğim
bir öç dalgası geliyor üstümüze
yolumuzda haramiler çengi kıyamet
kurşun izlerinde yitiriyorum
günlerin mavi saydamlığını
ekmek yarım
su kirli
toprak bitkin
ben soluksuz kaldım
yalnızlığın ihtilal yaptığı odalarda.

2.

Sen ilacını içtin mi
sarısı yorgun yüzünün
beni sevgiyle beklediğin günlerden kalan
biraz sıcaklığın varsa

sar anne beni
konuş benimle
sar beni
kokun dağılsın yüreğime.

Mercanköşk kurulmuş
zaman yüzsüz
günler yalan
akşamlarımı parçalıyor bu filmler
sinirlerim bozuk
yüzüm kırışmış
gözlerim halkalı
arkana biraz bulut koydum
hadi canım uyu biraz
kuru çalılara benziyor bu dünya
dallarında etim dikenlere takılı.

9.

Cennet bahçelerinin suyu kesik anne
yine
yolsuzluk sarmış mahşer ülkelerini
altın kurnalardan akan kevserlerden
umut yok
biçimsiz düşlerime dökülüyor
büyüsü yalanların.

Sen
hep böyle mi bakardın anne
beni görmeden mi bakardın
gözlerin gri yeşil
tenin durulmuş
ellerin saydam
bakışlarında ovalar uzanmış sabırla.

Konuş benimle
anlattığın masallardan
bir şehzade bırak bana
taze bir aşk mayala
sağlık karnemi ver yanıma.

HİDAYET KARAKUŞ
(1946 -   )

UNUTTUM, NASILDI ANNEMİN YÜZÜ

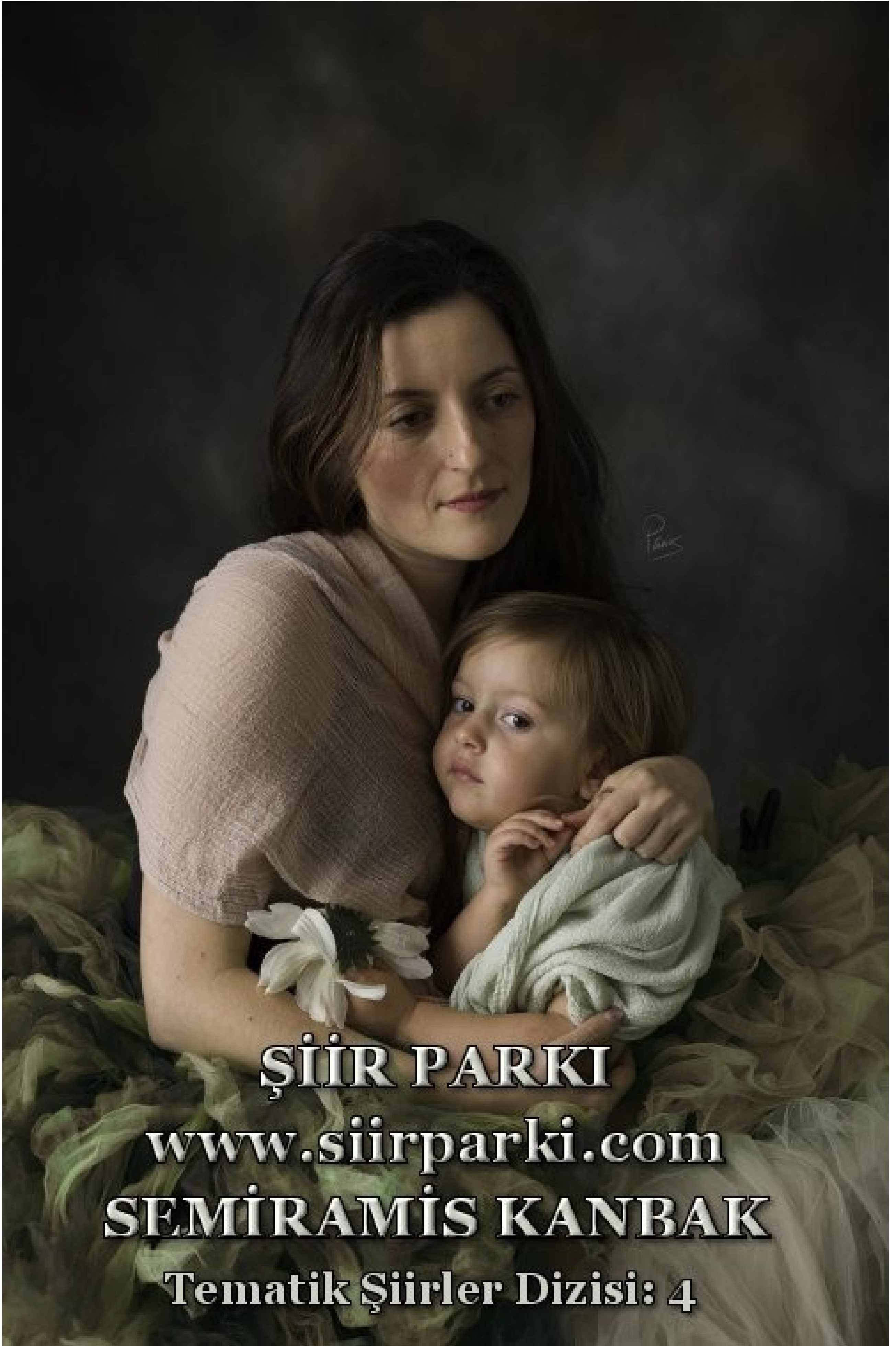
Unuttum, nasıldı annemin yüzü
Unuttum, sesi nasıldı annemin.
Gece bir örtü olsun anılardan
Kara yüreğime örtüneyim.

Unuttum, nasıldı annemin gülüşü
Unuttum, nasıldı ağlarken annem.
Yaşam sallasın kollarında beni
Küçücük oğluyum onun ben.

Unuttum, elleri nasıldı annemin
Unuttum, gözleri nasıldı bakarken.
Kuru ot kokusu getirsin rüzgâr
Yağmur usulcacık yağarken.

ATAOL BEHRAMOĞLU
(1942 -)

İÇİNDEKİLER:

ŞİİR PARKI
www.siirparki.com
SEMİRAMİS KANBAK
Tematik Şiirler Dizisi: 4